

FONT
D'EN
GURB

RUTA DE LA FONT D'EN GURB

Sant
Hilari
Sacalm

Sant Hilari Sacalm

LesGuilleriesKm0.cat

Sant Hilari Sacalm és la **capital de les Guilleries**, el km 0 d'un feréstec i -encara- poc conegut massís a tocar del Montseny. Un indret on la natura, els boscos i l'aigua ens regalen amb generositat innumbrables sensacions i experiències per gaudir del privilegiat entorn que ens envolta.

Les Guilleries és un lloc ideal per tots els amants de la natura que busquen refugis autèntics on poder connectar amb si mateixos i despertar tots els seus sentits. Un indret on s'hi poden viure experiències de tot tipus, com per exemple gaudir de moments refrescants tot bevent l'aigua natural que brolla de les més de **100 fonts municipals**. També poden banyar-se en les aigües transparents d'algunes **rieres o gorgues** que hi ha amagades per l'entorn o, simplement, assegant-se, tancant els ulls i escoltant la força de l'aigua que cau d'algun salt tot aprofitant per deixar anar els pensaments, per uns moments.

Per tots aquells que volen sentir l'adrenalina poden **practicar diferents esports** d'alta intensitat com recorreguts per llargs camins, BTT i trail running, entre d'altres. Tanmateix, pels que busquen gaudir d'una experiència més calmada hi ha diverses rutes per poder fer passejant per camins agradables que permeten **descobrir la natura més autèntica i pura** de Sant Hilari Sacalm.

Altrament, si es busca el silenci només cal relaxar-se en alguns dels miradors del municipi i gaudir de les vistes panoràmiques que ens regalen els seus paisatges, tot escoltant el cant dels ocells i la remor del vent passant entremig de les fulles dels arbres.

Així doncs, Sant Hilari és un **lloc privilegiat** on els amants de la natura poden **gaudir-la i sentir-la de mil maneres diferents**.

6	Informació general
8	Flora
15	Fauna
18	Font d'en Gurb i Castell de Mascarbó
19	Font Vella
22	Recomanacions per anar a bosc

Vistas de la GJ-541 des del camí de la ruta

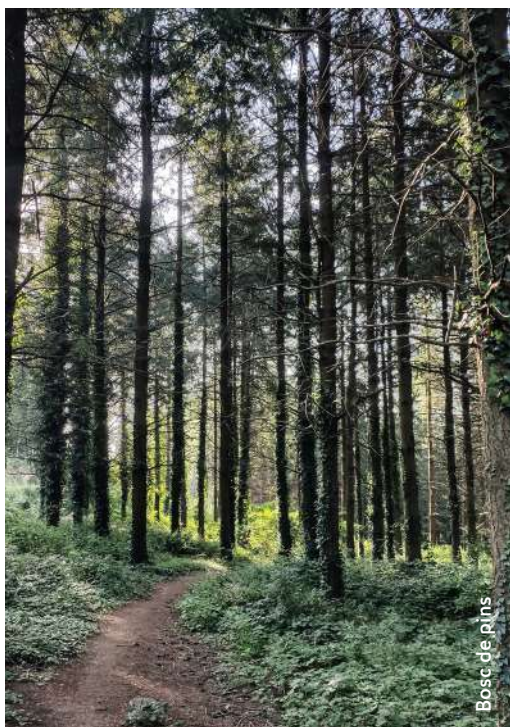
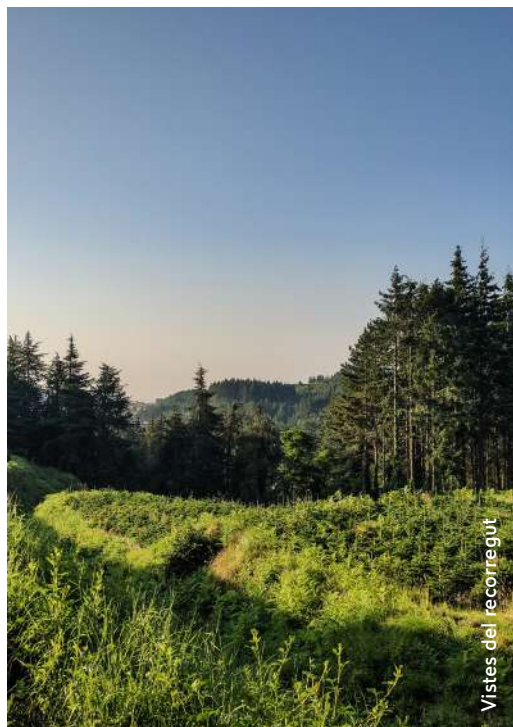

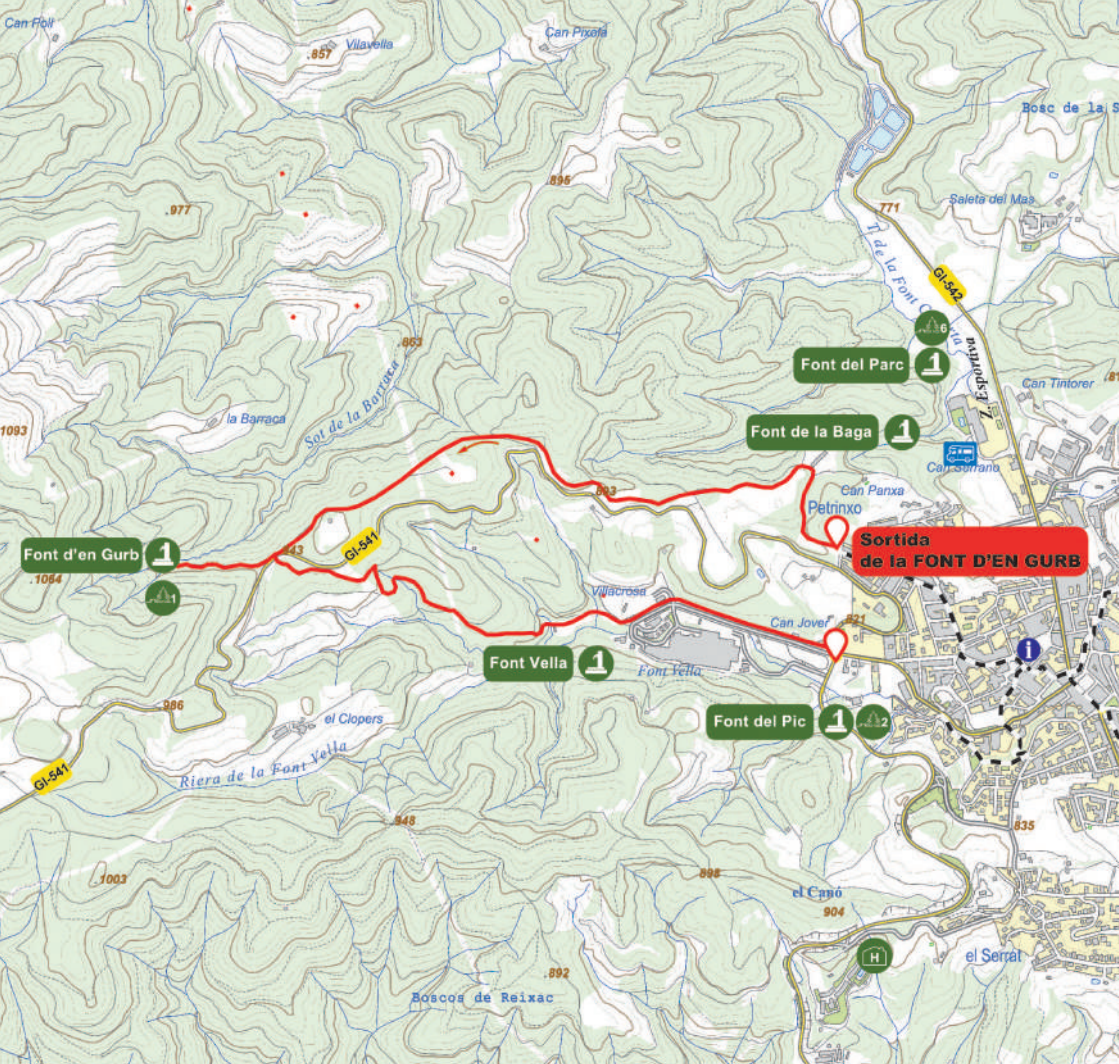
Informació general

És una ruta curta i de fàcil accés que porta fins a la **Font d'en Gurb**. El camí de la ruta transcorre pel voltant de l'antiga carretera de Vic. Passa per una pista que travessa principalment boscos d'avet Douglas, plantacions d'avets, perxades de castanyers i faig. A mig camí s'arriba a la font, que es troba situada en una zona ombrívola al costat del rierol del Sot de la Barraca.

El camí de tornada fa baixada pel mig del bosc fins arribar al costat del **Parc de la Font Vella**, on trobem el darrer tram de la ruta.

La font d'en Gurb deu el seu nom a la domus o casa fortificada dels Gurb situada al turó de sobre la font. La domus de la Rovira o **Castell de Mascarbó** es troba en un extrem del Pla de les Arenes.

Simbologia

 1,8 KM

 55 M

  45 M

Senyalització ruta

Aquesta ruta està senyalitzada de color vermell de la següent manera:

- Continuació del camí
- Direcció incorrecte

A més, també hi ha uns indicadors petits de fusta al llarg de la ruta amb una marca de color vermell que indiquen el camí a seguir.

Accedeix al wikiloc de la ruta i visualitza el recorregut, el desnivell, etc.
<https://ca.wikiloc.com/rutes-a-peu/ruta-de-la-font-den-gurb-53594434>

Flora

La vegetació més comuna que trobaràs al llarg del recorregut són els avets Douglas, plantacions d'avets, les perxades de castanyer, faigs i en menor nombre alguna alzina. També hi ha algunes plantes aromàtiques i remeieres com l'orenga, la farigola, la salsa de pastor o el cap d'ase.

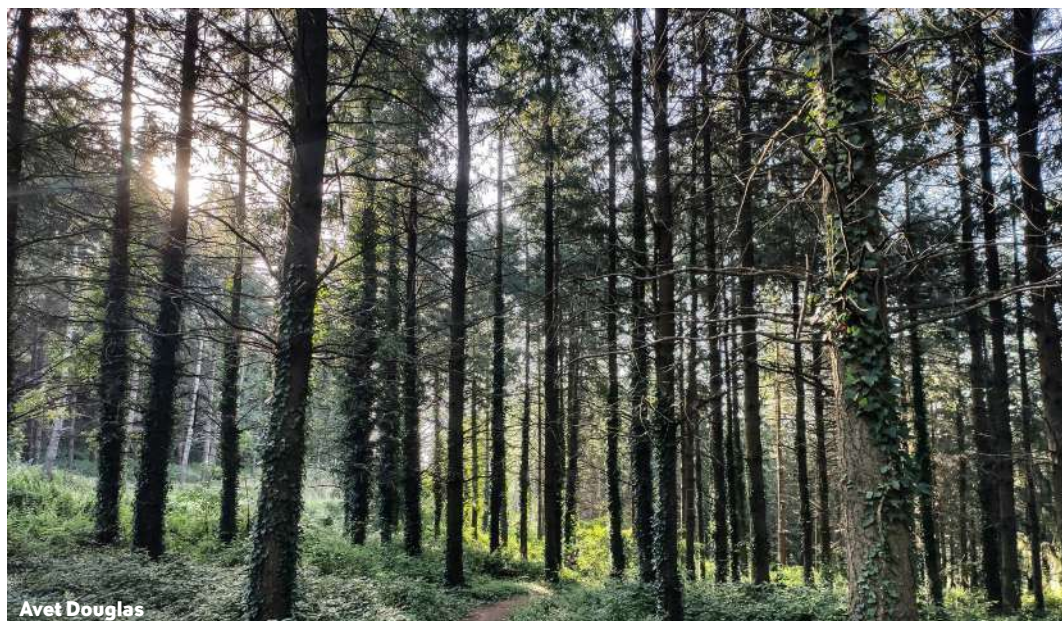
AVET DOUGLAS (*Pseudotsuga menziesii*)

És un arbre originari d'Amèrica del Nord que es va començar a plantar als anys 1950-1960 per **repoplar** zones ermes de muntanya o de baixa producció agrícola.

Creix aconseguint grans dimensions i a les Guilleries pot arribar als 35-40 metres d'alçada tot i que poden créixer molt més. És esvelt i de forma cònica que li permet aguantar bé la neu. El **tronc** és recte i cilíndric i les branques es disposen gairebé de forma horitzontal.

Les **fulles** són perennes i mesuren de 2 a 3 cm de llargada. Són simples, curtes, flexibles, gairebé planes, i al revers, tenen dues bandes blanquinoses.

La **fusta** és de gran qualitat. Se'n fan estructures de fusta laminada per a la construcció, tanques per exterior amb tractament protector, construcció nàutica, travesses de via de tren i pasta de paper. També és apreciada per **fusteria** d'interior i ebenisteria. S'asseca bé a l'aire i no presenta deformacions ni esquerdes.

Avet Douglas

Flora

CASTANYER (*Castanea sativa*)

Juntament amb l'avet és l'arbre més abundant en aquesta ruta. És un arbre de **fulla caduca** que pot arribar a créixer fins els 20 metres d'alçada. Les seves fulles es caracteritzen per ser grans, allargades i dentades. El seu fruit és la **castanya**, comestible i molt apreciada com a aliment en aquesta zona.

Sovint es poden trobar **perxes o perxades de castanyer** que són plantacions de castanyers que es tallaven cada quinze o vint anys per tal d'obtenir-ne perxes. De les soques tallades, els castanyers tornen a rebrotar. De la fusta que se'n treia s'utilitzava per fer-ne els rodells de les botes de vi, tanques, bastons i mànecs entre d'altres. Un dels oficis més arrelats a les Guilleries eren els **roders**, un ofici actualment desaparegut, que feien rodells.

PI INSIGNE (*Pinus radiata*)

Es tracta d'un arbre de fulla perenne i sensible a les plagues sobretot de la processionària. Es diferencia dels altres pins que trobem a Catalunya per les **fulles** agrupades de tres en tres. Són molt flexibles, d'un verd brillant, primes i més aviat curtes, de 7 a 15 cm.

És originari de la costa sud de Califòrnia, té un **creixement ràpid** i per això s'ha utilitzat sovint en repoblacions.

La **fusta** s'acostuma a utilitzar per fer-ne pasta de paper i mobles.

Castanyes

Pi insigne

Flora

GINESTELL O GINESTA (*Spartium junceum*)

És un arbust de fulla perenne que creix majoritàriament en **llocs assolellats**, en terres seques i sorrenques. És típic del **bosc mediterrani**, molt estès a tot Catalunya. Fa de 1 a 3 metres d'alçada i és un arbust molt ramificat. Les **branques** són llargues, primes, verdes, resistents i molt flexibles.

Es coneix popularment com **ginestell, ginesta de muntanya o ginesta d'escombres** ja que tradicionalment se'n feien i se'n fan escombres i també cistells i cordes. Floreix d'abril a juny amb unes flors grogues molt oloroses. Sovint se la pot trobar en els marges dels camins i carreteres.

FARIGOLA (*Thymus vulgaris*)

Es considera una planta semi-arbustiva que arriba als 30-40 cm d'alçada. Viu en terrenys assolellats i a no massa alçada. És coneguda com a **poliol blanc, timó, timonet, serpoll i herba de Sant Ponç**, entre altres.

Floreix al març i a l'abril. Les **flors** són petites d'un color blanc rosat. És **aromàtica i medicinal** amb multitud de propietats i usos. En l'antic Egipte s'utilitzava per embalsamar les mòmies, i els romans la utilitzaven en la cuina per perfumar vins i formatges. Segurament és una de les plantes del nostre país més arrelades a la nostra cultura tradicional i popular.

Ginesta

Farigola

Flora

Com a remei és una planta que ho cura tot gràcies a les propietats del "timol" com a **bactericida i fungicida**. També té altres **propietats i usos**, per exemple se'n fa oli essencial. És una planta digestiva i estimula la gana. És antiparàsit ja que combat els paràsits i cucs intestinals que pateixen els nens. Per les seves propietats bactericides va bé per cuidar i mantenir les dents i genives sanes, i curar infeccions de la boca.

És un bon desinfectant i un bon expectorant ja serveix pel constipat, pel mal de coll i contra la tos. És útil per ajudar a tancar i sanar ferides i talls a la pell. Cura infeccions de l'aparell urinari. Ajuda a regular el cicle menstrual i també pel creixement del cabell ja que estimula la circulació capil·lar.

Com a aliment, se'n pot fer sopa, i és una de les millors plantes per fer mel, una de les més delicioses. És una planta potentíssima en aromes, un autèntic concentrat de sabor. Un bon hàbit per gaudir-ne a la cuina és posar sempre un pessic de farigola seca en qualsevol guisat o amanida.

Se'n pot fer infusió o beguda, obtenint un tònic molt vigorós tant per al nivell físic com mental i emocional, i per eliminar el mal de cap. Es pot menjar seca, tendre i fins i tot fregida si es recull a la primavera quan els brots són tendres. A més a més, és un bon repel·lent de mosquits i també s'utilitza per posar dins l'armari per tal d'evitar les arnes a la roba.

Orenga

ORENGA (*Origanum vulgare*)

És una planta autòctona de les regions mediterrànies, aromàtica i utilitzada per usos medicinals i culinaris.

Creix en les vores dels boscos i en prats humits. Les **fulles** són petites i ovalades, de color verd fosc, amb pèls al revers. Tenen efectes estimulants i afavoreixen la digestió. Floreix a començament d'estiu i les **flors** són menudes, de color rosat i s'agrupen formant espigues molt vistoses.

De les **fulles** se'n pot fer oli per curar afeccions respiratòries i cremades. A la cuina mediterrània és més utilitzada quan és seca i trinxada en sopes, per adobar carns, amanides i molt popular per donar el gust característic de les pizzes.

SALSA DE PASTOR (*Thymus serpyllum*)

És una planta perenne, aromàtica i amb propietats medicinals que pertany a la família de la farigola. Es coneix com a salsa de pastor, serpoll, farigola de muntanya, farigola silvestre o timó negre. Desprèn una **olor** a mig camí entre la farigola i l'orenga. Creix fins als 25 cm d'alçada. Les **fulles** són petites, oposades i de color verd fosc. Floreix a principis d'estiu. Les **flors** són petites i de color rosa porpra.

En infusió va bé pel mal de panxa i fa desaparèixer la tos. És una planta que creix en **terrenys**

Salsa de pastor

Flora

àrids, pobres i ben drenats; a ple sòl i suporta bé la falta d'aigua i períodes de sequera. També s'utilitza en jardineria ja que requereix poc manteniment.

CAP D'ASE (*Lavandula stoechas*)

Es tracta d'un petit arbust que pot arribar als 80 cm d'alçada. També és conegut com a cap de burro, timosa, tomanyí o tomaní. El **nom** de cap d'ase segurament prové de les dues bràctees dretes que sobresurten de la flor i que recorden les dues orelles d'un ruc.

Floreix a la primavera i les **flors** són de color rosa – violeta formant espigues a l'extrem de les tiges. Les fulles són primes de 2 a 4 cm de llarg amb els extrems girats cap a l'interior i cobertes de pèls fins.

És una **planta medicinal**, tradicionalment servia per guarir malalties de pit, per combatre el cansament, el mal de cap i la tensió nerviosa. S'utilitza en medicina per les seves propietats desinfectants. Les flors es feien servir per a produir un vi aromàtic.

Fent-ne petits farcells i col·locats als armaris i calaixos enmig de la roba evitarem les arnes. Se li atribuïa la propietat màgica d'espantar els esperits, i per això se'n penjaven rams a les portes de les cases.

Cap d'ase

FONT
DEN
GURB

Font d'en Gurb

Fauna

La **fauna** de les Guilleries és molt diversa, en el cas d'aquest itinerari destaquen principalment ocells i algun mamífer.

Pel que fa als **ocells**, un dels més presents és el **pinsà**, un ocell de petites dimensions caracteritzat per tenir una franja blanca a l'ala que normalment va en grup. Solen anar per conreus, pastures, boscos i arbredes. Durant l'època de cria el mascle fa un potent cant ja que té un instint territorial i defensa un tros de terra d'on en treu les llavors per alimentar-se.

També trobem el **passerell**, un ocell que es caracteritza per tenir un cant semblant al del canari. Pel que fa a l'alimentació es basa principalment en llavors d'herbes, tot i que les cries també reforcen la dieta amb erugues. Respecte als colors, el mascle té el pit de color vermell intens. Tenen les galtes fosques amb una petita taca clara al centre, la nuca grisa i el bec curt i gris.

Un dels altres ocells també presents al llarg de la ruta és la **cadernera**. Aquest ocell també té un cant molt alegre semblant al del canari. S'alimenta bàsicament de llavors de gira-sol, blat i també d'alguns insectes durant la cria. Pel que fa al plomatge, el cap és de tres colors: vermell, blanc i negre. La part anterior del cos està formada per tons ocres, blancs i marrons.

Pinsà

Cadernera

Flora

Per altra banda, el **mamífer** més present en aquesta ruta és l'**eriçó**, tot i que és complicat de veure durant el dia. Pesa al voltant d'1kg i mesura entre 13 i 30 cm, els mascles solen ser més grans i pesants que les femelles. El morro és mòbil i acaba amb punta, els ulls i les orelles són petites i arrodonides.

Malgrat no se'n puguin observar al llarg del camí, també és important destacar dues espècies de mamífers molt presents en el territori de les Guilleries, en general: **la guilla o guineu** (*Vulpes vulpes*) una espècie que ha donat nom al territori doncs el topònim de Guilleries simbolitza terra de guilles ja que antigament abundaven en aquesta zona i **el senglar** (*Sus scroga*), un mamífer que s'ha reproduït tant darrerament en aquesta zona que es podria arribar a parlar de sobrepoblació. Actualment, els que dominen són d'una raça híbrida procedent de l'aparellament dels exemplars de porcs vulgars amb porcs semi-salvatges.

Eriçó

Porc senglar

Baixada cap a la Font d'en Gurb

Punts d'interès - Font d'en Gurb i Castell de Mascarbó

La ruta passa per zona boscosa però sempre paral·lel a l'antiga carretera de Vic. És una zona on molts veïns hi van a passejar, de fàcil accés i amb vegetació però a prop del poble. Al llarg del camí es poden trobar diferents punts d'interès natural i cultural com:

FONT D'EN GURB

Aquesta font està situada al bell mig de la ruta. Es troba a uns 3,5 km del centre de la població. Actualment hi ha **dos brolladors** i també una **taula de pícnic** on poder seure i menjar.

El lloc es troba en un sot on hi passa un sot. Aquest es coneix amb el nom de Sot de la Barraca.

Aquesta font es va arranjar pels voltants de l'any 1926, coincidint amb l'any en què van fer excavacions al castell situat sobre el turó. De fet el nom de la font ve de la *domus* (casa fortificada o castell) situat just a sobre.

CASTELL DE MASCARBÓ

El castell es troba situat just sobre el turó on actualment hi ha la font. El castell, casa fortificada o domus era de la família de Gurb, una de les més benestants del poble. Antigament es coneixia com a **Domus de la Rovira**, però popularment es coneix com a Castell de Mascarbó.

Font d'en Gurb

Punts d'interès - Font Vella

El castell està documentat de l'any **1252**, però actualment està en ruïnes. Només en queden quatre parets, una escala i alguna espitllera. És un lloc privilegiat per la seva vista panoràmica. L'any 1926 s'hi van fer excavacions i en va sorgir la Font d'en Gurb.

La **família de Gurb** es troba homenatjada a l'escut del poble de Sant Hilari i, a més a més, també són dos dels quatre gegants del poble: en Bernat i la Blanca.

FONT VELLA

La Font Vella és una deu d'aigua natural que va ser analitzada per primer cop l'any 1917 i va ser declarada d'ús públic el 27 de març de 1956. L'anàlisi de la font la descrivia com una **aigua puríssima i immillorable**.

El segle XX, la Font Vella es va convertir en un **lloc emblemàtic** del municipi on els primers estiuejants que venien a passar l'estiu a Sant Hilari anaven a prendre l'aigua de debil mineralització d'aquesta font per complementar la beguda de les aigües bicarbonatades i càlciques de la Font Picant.

Amb el temps, l'estiueig al municipi va anar augmentant, fet que va proporcionar també un creixement econòmic al municipi, i les fonts van passar de tenir un interès saludable per

Ruïnes del Castell de Mascarbó

Punts d'interès - Font Vella

convertir-se en un **punt de trobada** on grans i petits anaven a prendre l'aigua amb anissos i a passar les tardes d'estiu a la fresca sota l'ombra dels arbres que encara es conserven al parc. Per complementar l'oferta als visitants, fins i tot, es va construir una caseta al mateix parc de la font on s'oferien menjars i tot tipus de begudes.

Anys més tard, la Font Vella es va convertir també en una gran indústria embotelladora i distribuïdora que ha fet arribar el nom del poble de Sant Hilari a tots els racons de l'Estat.

Actualment, a la part superior de la font s'hi troba un **monòlit**, obra de l'escultor **Domènec Fita**, on hi ha esculpits uns versos que **Jacint Verdaguer**, un dels grans poetes de la llengua catalana, va escriure el 1983 en ocasió de la seva visita a Sant Hilari per entrevistar-se, en un procés de reconciliació, amb el bisbe Morgades. Aquest diu així: "*Tenia set d'aigua pura, lo meu cor enfebrosit, i enyorava la dolçura de la deu de l'infinit. Com el raig d'eixa Font Vella aboqueu vostra canella en mon cor que s'esbadella i em veureu, Jesús, guarit*".

Font Vella

Entrada al parc de la Font Vella

Vistes des del Castell de Mascarbó

Recomanacions per anar al bosc

Planifica bé l'excursió abans de sortir al bosc

Abans de sortir, tingues en compte l'estat del temps

Adequa el teu equipament (roba, calçat...) a l'activitat.

És recomanable portar una mica de menjar, aigua i un telèfon mòbil amb la bateria carregada.

Calcula bé el temps de l'activitat. Comptabilitza quant trigaràs a fer el camí, perquè no hagi de marxar quan es faci fosc.

En cas de necessitat, truca als equips d'emergències al 112

En cas que vegis alguna incidència al llarg de la ruta (arbres caiguts, senyals trencades, etc.) pots enviar les imatges i localitzacions al correu oficinaturisme@santhilari.cat o per whatsapp al telèfon 972 86 96 86.

En cas de portar un gos o un animal de companyia, és recomanable portar-lo lligat. Pots trobar bestiar pasturant a prop d'on passen les rutes.

I recordeu que a Sant Hilari Sacalm cuidem de la natura, si us plau:

No deixis ni llencis deixalles al bosc

No trenquis ni arrenquis vegetació

No encenguis foc si no és en espais habilitats.

*Del 15 de març al 15 d'octubre no es pot fer foc als terrenys forestals sense autorització.

Sant Hilari Sacalm

www.lesguillerieskm0.cat

Of. Turisme Can Rovira
972 86 96 86

+34 972 869 686

@lesguillerieskm0.cat

Turisme Sant Hilari Sacalm

@guillerieskm0

Ajuntament
de Sant Hilari Sacalm

Sant Hilari
Sacalm
LesGuilleriesKm0.cat

